

COM TRACTAR EL TEMA DE LA MORT AMB ELS INFANTS.

Actualment els avenços mèdics, el descens de la mortalitat infantil i el progrés de la biogenètica ens permeten viure més temps, cosa que celebrem, però també ens han portat a desterrar la mort del nostre dia a dia i apartar-la dels nens i nenes per tal d'evitar-los el dolor de la pèrdua.

Sabem que és difícil parlar de la mort quan és propera però, si al llarg del temps hem tractat el tema de la mort amb normalitat, com a part de la vida, i si no hem apartat el tema quan els infants ens han preguntat, serà més fàcil.

La mort sempre porta patiment i més si és la d'una persona propera, però tenir interioritzat que la mort és part de la vida pot ajudar al nen o nena a preparar-se millor per afrontar-la. Si l'infant n'ha pogut parlar, fer preguntes, ha pogut expressar els seus sentiments i les seves pors, podrà compartir amb més tranquil·litat les emocions quan es tracti d'una persona important per a ell o ella.

En general cal diferenciar entre:

Mort anunciada: és aquella que li arriba a una persona gran (o a una mascota), que ha completat el seu cicle de vida. O que ve anunciada per una malaltia greu, crònica amb deteriorament, un diagnòstic terminal, l'ingrés a l'hospital, etc.

Mort inesperada: és aquella que arriba a la infància, l'adolescència o en l'edat adulta però sense que la persona hagi arribat a la fi del seu cicle vital, diem: "ha mort abans d'hora". És la mort que no avisa i no ens dóna temps de preparar-nos ni d'acomiar-nos.

Com afrontar-ho amb els infants

No cal dir que una mort esperada o anunciada, sobretot si és d'una persona molt gran, és de més fàcil acceptació que la mort inesperada o sobtada. Tant per als infants com per als adults.

En la **mort anunciada** és important anar preparant l'infant, explicant-li la gravetat de la situació, avisant que la malaltia és molt, molt greu, implicar-lo en el procés quan sigui possible, visitant la persona... i responent amb sinceritat a les preguntes.

Si la mort ha estat anunciada, si ha passat després d'una malaltia, el repte consisteix a fer diferenciar clarament que hi ha dos tipus de malalties: les comunes (refredats, mal de panxa, otitis, etc.), per les quals la medicina té una solució. Però que hi ha d'altres malalties molt més infreqüents i molt, molt greus, per a les quals a vegades hi ha solució, però d'altres no.

A més d'aquests dos tipus, hi ha la vellesa, que no és una malaltia, sinó que suposa el moment en què el cos ja està tan gastat, que no pot continuar. Aquesta

diferenciació conceptual és crucial perquè la criatura no s'espanti la propera vegada que li faci mal el cap o que tingui un refredat.

En la **mort inesperada**, cal tractar d'ajudar l'infant a acceptar la notícia, cosa que costa tant als infants com als adults. Verbalitzar el nostre desconcert els ajuda a entendre que tots, també els adults, necessiten un temps per acceptar el que ha passat. Compartir la tristesa, la ràbia, ajudar a posar paraules als sentiments i emocions ajuden l'infant a veure que és una situació compartida i que es pot confiar del seu entorn.

Pautes generals a l'hora de parlar sobre la mort

La comunicació de la mort d'un ésser estimat l'han de fer el pare, la mare o l'adult més proper afectivament al nen o nena.

S'ha de fer en un lloc tranquil, conegut per la criatura seure amb ella, a la seva mateixa alçada.

S'han d'utilitzar paraules senzilles, el to ha de ser calmat. No s'ha de tenir por d'utilitzar la paraula "mort" o "ha mort".

Les persones adultes poden demostrar les seves emocions i la seva tristesa, si cal plorar, es plora.

Cal no apartar els infants dels rituals de comiat, fer-los partícips dels preparatius i donar-los la possibilitat d'acomiar la persona estimada conjuntament amb la família.

S'ha de donar temps perquè el nen o nena pugui fer totes les preguntes que necessiti i s'han de donar respostes sinceres, fent els aclariments necessaris, però, sense donar-li més informació de la que pot assimilar per edat i moment vivencial.

No cal saber-ho tot, davant la incertesa és millor mostrar sincerament el dubte i deixar que ells i elles expliquin el que creuen. Ens hem de permetre dir: "No ho sé segur, a tu què et sembla..." "Algunes persones creuen que..."

I sobretot cal que les persones adultes haguem reflexionat sobre el tema, tinguem clars quins són els nostres antecedents, les nostres pors i els nostres dubtes.

Cristina Vallès Orianne.